

Landbruk og kultur på Tingvoll gard

Skiltet med NORSØK er tatt ned fra veggen på administrasjonsbygget på Tingvoll, men stiftelsen NORSØK forsetter og forvalter Tingvoll gard og bygningene som hører til. Nå planlegges opplevelsessenter. Foto: A:L:

Landbruk og kultur går hand i hand på Tingvoll gard på Nordmøre. Ikke bare drives Tingvoll gard økologisk, den gamle prestegården ligger på historisk grunn. Som navnet tilsier var Tingvoll et gammelt tingsted der viktige bestemmelser ble tatt.

Anita Land | Bioforsk Økologisk

Det er viktig med kunnskap om kultur, historie, biologi og økologi for å ta de riktige bestemmelsene for framtida, mener Kristin Sørheim. Hun leder småsamfunnsprosjektet på Tingvoll og er styreleder i Norsk senter for økologisk landbruk (NORSØK). Prosjektet er finansiert av Tingvoll kommune, Møre og Romsdal Fylke, Kommunal- og regionaldepartementet og næringslivet i Tingvoll sammen. Bioforsk Økologisk er også med i prosjektet, som har et budsjett på 9,35 millioner kroner over tre år.

En god tradisjon i det norske

Kristin Sørheim, leder for Småsamfunnsprosjektet og styreleder i NORSØK og Turid Strøm, Direktør i Bioforsk Økologisk, er sentrale personer i utviklinga av Tingvoll gard. Foto: Anita Land.

landbruket er å levere garden over til neste generasjon i bedre stand. Det har stiftelsen NORSØK tenkt å gjøre med Tingvoll gard, sier Sørheim. NORSØK er eier av garden og har ansvar for bygninger og jorda. Administrasjonsbygget blir leid ut til Bioforsk. Forpakterne Anne de Boer og Erik Lindhart driver garden. To av de fire bolighusene på Tingvoll gard er solgt og nytt fjøs er planlagt bygd, forteller Sørheim. Det nye fjøset vil bli tilrettlagt for besøkende og vise miljøvennlige byggeløsninger. Det vil også legges vekt på dyrevelferd og fjøset vil vise noen svært gode løsninger for ku og kalv, blant mye annet.

Det er satt i gang nydyrking og grøfting for å utvide driftsgrunnlaget til forpakterne. Rundt 25 mål nydyrking regner en med å få i løpet av året. Mjølkeproduksjonen på garden er avhengig av gode beiter nær fjøset.

Tingvollen økopark

Tingvoll gard er sterkt knyttet til utviklinga innen økologisk landbruk i Norge. Fra de første gledesseminarene til fagdager, åpne dager, kjøkkenhagedager og andre besøk fra inn og utland, har Tingvoll vært til inspirasjon for mange de siste 20 åra. På Bioforsk Økologisk, lokalisert på Tingvoll gard, har forskerne og rådgiverne hovedfokus på økologisk mat og produksjon.

Med dette som utgangspunkt jobber Småsamfunnsatsinga i Tingvoll, NORSØK og Bioforsk Økologisk med å etablere et opplevelsessenter. - Vi er ikke den eneste tingvollen i verden som jobber med økosenter, men vi er den eneste i Norge, forteller Sørheim.

- Det spennende er at det er flere steder som er tingvoller og som har økologi som satsingsområde. Ta for eksempel Tingvoll i Sverige. Et nettverk av tingvoller rundt Nordsjøen er i ferd med å bli etablert. Kontakten mellom tingvollene bygger på kultur og økologi. Framtida for neste generasjon er avhengig av at vi tar de rette beslutningene nå, da er kunnskap avgjørende, mener Sørheim.

Kunnskapen skal opplevelsessenteret hente fra Bioforsk. Bioforsk har vel 450 ansatte over hele landet som har stor kunnskap om landbruk og økologi. Spesielt de rundt 30 ansatte ved Bioforsk Økologisk blir en viktig ressurs, mener Sørheim. Ansatte ved Bioforsk skal være med på å forme innholdet i sentret.

Direktør i Bioforsk Økologisk, Turid Strøm, er svært fornøyd med at Tingvoll kommune og NORSØK satser på utvikling av Tingvoll gard. Opplevelsessenteret, som har fått navnet Tingvollen økopark, blir en unik formidlingsarena for Bioforsk Økologisk, mener hun.

Kirka og økologi

Med en ei historisk middelalderkirke som er et steinkast unna, vil Tingvollen økopark ikke bare by på økologisk føde, men også på åndelig og historisk føde. Tingvoll kirke er en av de få gamle steinkirke som ble bygget i Norge Det er anslått at den ble reist engang mellom 1150 og 1200.

- Kirken og det gamle tingstedet, sammen med det nye økologiske kunnskaps- og opplevingssenteret, skal bli en institusjon for opplæring i lokaldemokrati, memneskerettigheter og bærekraftig utvikling, forteller Sørheim. Og legger til at når kirka skal restaureres, vil det bli lagt stor vekt på at den skal bli en god formidlingsarena.

Ei utredning har vist at en kan få mellom 20 000 og 30 000 besøkende årlig. - Vår oppgave er å gi alle disse en god opplevelse pluss litt viktig kunnskap med på veien, sier Sørheim til slutt.

anita.land@bioforsk.no

